

3) неприбуття в судове засідання свідків без поважних причин або неповідомлення причин неприбуття.

Особа, до якої застосовано привід, відшкодовує у дохід держави витрати на його здійснення [2].

Привід не застосовується до малолітніх та неповнолітніх осіб, вагітних жінок, інвалідів першої і другої груп, жінок, які мають дітей віком до шести років або дітей-інвалідів, а також осіб, які не можуть бути допитані як свідки

Отже, заходи процесуального примусу в адміністративному процесі – це способи примусового впливу на учасників процесу з метою забезпечення повного, об'єктивного та неупередженого вирішення адміністративних справ, а також підтримання певного порядку під час їх розгляду.

Список використаних джерел:

1. Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс, Закон від 06.07.2005 № 2747-IV// ВВР України (ВВР).

2. Демський Е. Ф. Адміністративне процесуальне право України : навч. посіб. / Е. Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008, 496 с.

Дон О.Я.

студент,

Університет митної справи та фінансів

ІНСТИТУТ УПОВНОВАЖЕНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ОПЕРАТОРА: ДОСВІД ГРУЗІЇ

Актуальність дослідження інституту уповноваженого економічного оператора (далі – УЕО) обумовлена сучасними викликами щодо забезпечення митними органами безпеки доставки товарів та одночасною тенденцією до зменшення часу митного оформлення. Саме діяльність УЕО покликана забезпечити поєднання цих двох критеріїв: оперативність митного оформлення товарів та контроль їхньої безпеки.

Запровадження поняття «уповноважені особи», яке було формалізовано в концепції Всесвітньої митної організації (далі – ВМО) як УЕО стало наслідком усвідомлення міжнародним співтовариством того, що забезпечення високого рівня безпеки міжнародного ланцюга поставок товарів можливе лише за умови дотримання всіма учасниками міжнародної торгової угоди прийнятих стандартів безпечного поводження з вантажами.

Основи функціонування інституту УЕО були визначені Міжнародною конвенцією про спрощення і гармонізацію митних процедур (далі – Кіотська конвенція).

У розділі 3 «Митне оформлення та інші митні формальності» Загального додатка Кіотської конвенції визначено необхідність запровадження спеціальних процедур для уповноважених осіб. Зокрема, Стандартним правилом з перехідним терміном (3.32) для уповноважених осіб, які відповідають встановленим митною службою критеріям, включаючи

дотримання вимог митної служби та використання задовільної системи ведення комерційної документації, передбачено можливість [1]:

- випуску товарів за умови подання мінімуму даних, необхідних для ідентифікації товарів, що в подальшому дозволить заповнити остаточну декларацію на товари;

- оформлення товарів на об'єктах декларанта або в іншому місці, дозволеному митними органами;

Надання, по можливості, інших спеціальних процедур, а саме:

а) дозволу на подання єдиної декларації на товари при їх ввезенні або вивезенні за період часу, протягом якого товари неодноразово ввозяться або вивозяться однією особою;

б) використання такими уповноваженими особами даних їхньої комерційної документації для самостійного нарахування мит та податків, що підлягають сплаті цими особами, а також в деяких випадках, для забезпечення дотримання інших вимог митних органів;

с) дозволу на подачу декларації на товари у формі внесення даних у комерційну документацію уповноваженої особи з наступним поданням додаткової декларації на товари.

Крім цього, Спеціальним додатком Е (Митний транзит) Кіотської конвенції надано можливість визначення національним законодавством осіб, відповідальних перед митними органами за дотримання зобов'язань, що впливають з режиму митного транзиту, у тому числі щодо забезпечення представлення товарів в митний орган призначення в незмінному стані відповідно до вимог. Також, у цьому додатку дано чітке визначення понять «уповноважений вантажоодержувач» і «уповноважений відправник вантажу», а саме:

- «уповноважений вантажоодержувач» – особа, яка уповноважена митною службою одержувати товари безпосередньо на своїх об'єктах без представлення цих товарів у митний орган призначення;

- «уповноважений відправник вантажу» – особа, уповноважена митною службою відправляти товари безпосередньо зі своїх об'єктів без пред'явлення цих товарів до митного органу відправлення [1].

Більш детально питання впровадження і функціонування інституту УЕО визначено Рамковими стандартами безпеки та полегшення всесвітньої торгівлі ВМО (далі – Рамкові стандарти ВМО) [2].

Відповідно до Додатку 1 Рамкових стандартів ВМО, УЕО – це сторона, задіяна в міжнародному переміщенні товарів і виступає в будь-якій із функцій, що була схвалена національної митною адміністрацією або від її імені, як функція, що відповідає стандартам безпеки ланцюга постачання товарів ВМО або еквівалентним стандартам.

УЕО можуть включати виробників, імпортерів, експортерів, брокерів, перевізників, компанії, що об'єднують кілька партій вантажів в одну відправку, посередників, порти, аеропорти, операторів терміналів, інтегрованих операторів, склади, дистриб'юторів і експедиторів.

Рамковими стандартами ВМО чітко визначені групи вимог, при яких економічні оператори зможуть отримувати статус УЕО: підтвердження дотримання митних вимог; задовільна система управління комерційною документацією; фінансова стійкість; консультації, співпраця і комунікації;

освіта, навчання та підвищення обізнаності; обмін інформацією, доступ і конфіденційність; безпека вантажів; безпека транспортних засобів; безпека приміщень; безпека працівників; безпека торгових партнерів; антикризове управління та відновлення після стихійних лих; вимірювання, аналіз та вдосконалення.

Таким чином, Рамковими стандартами ВМО передбачено процес надання певних пільг УЕО з метою прискорення митного оформлення товарів шляхом зниження частки митних оглядів, що, у свою чергу, дозволить заощадити час і скоротити витрати економічним операторам.

Слід зазначити, що Рамковими стандартами ВМО передбачена можливість введення інституту УЕО з урахуванням особливостей національного законодавства. Таким чином, застосовуючи Рамкові стандарти ВМО, країни вводять власні програми УЕО, а саме: УЕО в Україні (ст. ст. 12-18 Митного кодексу України); «Золотий список» («Golden List») в Грузії.

Інститут УЕО було запроваджено в Грузії з 15.07.2008 та мало назву «Customs-Trade Cooperation» (Митно-торговельне співробітництво, 15.07.2008-31.12.2010).

Зараз програма УЕО в Грузії має своїм найменуванням т. з. «Золотий список» [3] і налічує 156 зареєстрованих уповноважених осіб на спрощення митних процедур. Такі спеціальні спрощення можливі для імпорту та експорту; тип операторів – імпортери та експортери відповідно.

Звертаємо увагу на чіткі критерії, що законодавчо визначені для акредитації економічного оператора на митниці. Так, щоб стати учасником «Золотого списку» підприємство має бути економічним оператором, зареєстрованим як платник ПДВ; мінімум 5 мільйонів ларі митної вартості імпортованих/експортованих товарів повинні бути оплачені протягом одного року; мінімум 900 000 ларі сплачених митних платежів та/або не менше 100 наданих для оформлення імпортних або експортних декларацій; відсутність порушень митного законодавства за останні шість місяців (відповідно до ч. 11, ч. 19 ст. 289 Податкового кодексу Грузії).

За умов дотримання вказаних вище умов, товари учасників «Золотого списку» можуть бути випущені безпосередньо в пункті пропуску або перевезені на свій власний склад в супроводі з внутрішніми транзитними документами. Сплата мита, ПДВ, акцизних зборів може бути відкладена на 30 днів. Підтверджуючі документи до декларації надаються в електронній формі, а всі документи в паперовій формі зберігаються декларантом [3].

З огляду на аналіз вітчизняного законодавства щодо регламентації отримання статусу УЕО в Україні, то вбачається явна розмитість критеріїв, за якими митницею надається сертифікат УЕО.

Так, зокрема, п. 6 ч. 3 ст. 13 МКУ, не встановлено чітких мінімальних вимог щодо кількісного та грошового еквівалентів обсягу експорту та/або імпорту, який повинен здійснюватися підприємством, що претендує на статус УЕО. Таким чином, вільний виклад інформації щодо діяльності такого підприємства у відповідній заяві на реєстрацію утворює можливість для корупційної складової, а також викликає сумнів у можливостях забезпечення безпеки доставки товарів таким УЕО.

Таким чином, вважаємо за доцільне запровадити мінімальні кількісні та вартісні показники обсягів експорту та/або імпорту шляхом внесення змін до

п. 6 ч. 3 ст. 13 МКУ, виклавши його в наступній редакції: «обсяг експорту та/або імпорту в кількісному та грошовому виразі, але не менше 100 наданих для оформлення імпорتنих та/або експортних декларацій або загальної суми сплачених митних платежів не менше 300000 євро.»

Список використаних джерел:

1. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція): конвенція від 18.05.1973 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643/para0981#o981

2. Рамкові стандарти безпеки та полегшення всесвітньої торгівлі Всесвітньої митної організації: стандарт від 01.06.2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/976_003/para0493#o493

3. Golden List, http://www.rs.ge/Default.aspx?sec_id=5277&lang=2

Жарова О.П.

аспірант,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ЕТАПИ ПРОЦЕСУ СТАНОВЛЕННЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ

За роки становлення України як незалежної держави її органи влади та державні структури, у тому числі вищі навчальні заклади, постійно удосконалювалися, реорганізовувалися та проходили адаптацію відповідно до вимог часу, саме тому ми вважаємо доцільним звернути увагу на становлення ВНЗ в незалежній Україні. Отже, процес становлення ВНЗ в Україні відбувався у декілька етапів:

1) 1991-1996 роки – підготовка та початок створення законодавчої бази національної системи освіти. Цей етап характеризується визначенням основ державної політики у сфері вищої освіти, розробленням системи державного управління вищою освітою в Україні; закріпленням правових, організаційних та фінансових засад функціонування системи освіти України; регламентуванням низки адміністративно-процедурних питань у відносинах державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти (зокрема, вищої) щодо створення та регламентації функціонування вищих навчальних закладів (їх реорганізації, ліквідації і т.д.) [1, с. 262]. До цього періоду слід віднести такі нормативно-правові акти: Закон України «Про освіту» від 23 травня 1991 р. № 1060-XII, Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 р. № 1977-XII, Державна національна програма «Освіта: Україна XXI століття», затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 1993 р. № 896; Указ Президента України «Про положення про національний заклад (установу України)» від 16 червня 1995 року № 451/95; постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок створення, реорганізації і ліквідації навчально-виховних закладів» від 5 квітня 1994 р. № 228; «Про ліцензування, атестацію та акредитацію вищих навчальних закладів» від 12 лютого 1996 р. № 200 та ін. Не зважаючи на те, що більшість нормативно-правових актів цього періоду